بووکەشووشەیەکی فەرامۆشکراو

نووسینی: ئالفانسۆ ساسترێ
پێداچوونەوەی: کارستێن پالمەر
و/ لە ئیسپانییەوە بۆ سویدی: فرانسیسکۆ ئوریز و ئینگڤار بومان
و/ لە سوێدییەوە: حەمەسەعید حەسەن
(سوێد)

بە تیپی شانۆی ئارارات پێشکەشە

بەشداران:
چیرۆکبێژ
میزەڵدانفرۆش
ڕوسیتا
پاکا
پێڵاودروو
بەرگدرووی پیاوان
بەرگدرووی ژنان
(وەستا)یەک کە بەرگی نوێ دەگرێتە قەنەفەی کۆن
دایکی ڕوسیتا
کۆنەکۆکەرەوە
دەرگاوان

دیمەنی یەکەم

چیرۆکبێژ: هەنووکە چیرۆکی بازنەی دەباشیر دەگێڕینەوە. بازنەی دەباشیر بەسەرهاتێکی بەناوبانگ و دێرینە و لە گەلێ وڵات و لە زۆر بۆنەی جیاوازدا خەڵکی بەردەوام دەیگێڕنەوە و بۆ گەورە و بۆ منداڵانیش نمایش کراوە. بەسەرهاتەکە لە یەکێک لە شارەکانی ئیسپانیادا ڕووی داوە. لە دەرەوەی شارەکە خانوویەکی گەورە هەبووە، ئەرزی ژوورەکانی جوانترین مافووریان تێدا ڕاخراوە و بنمیچەکانیشی نایابترین تاجی کریستاڵیان پێدا شۆڕ بووەتەوە. لەو خانووە پڕ لە کارەکەر و خزمەتکارەدا، کیژۆڵەیەک ژیاوە، ناوی ڕوسیتا بووە.

* * *

میزەڵدانفرۆش: تۆ کێی کە ئاوا من دەترسێنی؟

ڕوسیتا: من ڕوسیتام. ڕوسیتا بە مانای گوڵێکی بچووک دێت. باوکم هەمیشە پێم دەڵێ: گوڵە گچکەکەم.

میزەڵدانفرۆش: بۆچی میزەڵدانەکانم دەتەقێنی؟ وەک دەبینی، من پیرێکی هەژارم، نەدەبوو زیانم لێ بدەی.

ڕوسیتا: پیرەمێرد تۆ بە میزەڵدانە ناشیرینەکانت دیمەنی پەرژینەکەمانت تێک داوە. ئێستا یەکێکی دیکەشیان دەتەقێنم.

میزەڵدانفرۆش: بزر بە لەبەر چاوم، هەی بێشەرم.

ڕوسیتا: تۆ میزەڵدانەکانت لابە و بزر بە! من لێرە دەژیم.

میزەڵدانفرۆش: من هاووڵاتییەکی چاک و دەستپاکم. لە

هەر کۆڵان وشەقام و گۆڕەپانێکدا ئارەزوو بکەم، میزەڵدان دەفرۆشم.

ڕوسیتا: کەواتە دایکم بانگ دەکەم.

میزەڵدانفرۆش: ئەگەر ئەم پەرژینە هی ئێوەیە، میزەڵدانەکانم بەو دیوارەوە دەبەستمەوە. بێنە پارەی ئەو میزەڵدانەی تەقاندت، هەی بەدفەڕ.

ڕوسیتا: وردەم پێ نییە.

میزەڵدانفرۆش: بچۆ پارەکەت ورد بکەوە!

ڕوسیتا: میزەڵدانێک بە چەندە؟

میزەڵدانفرۆش: یەک پسێتا.

ڕوسیتا: ئەم هەموو شەڕە بۆ تاقە پسێتایە دەکەی؟

میزەڵدانفرۆش: کچی خۆم، پسێتایەک بۆ من نانێکە کە لەگەڵ قاوەیەک و پارچە پەنیرێک و پەرداخێک ئاودا دەیخۆم. یان دەشێ لەگەڵ لەتە پرتەقاڵێک و نەختێ ماسیی قوتوودا بیخۆم.

ڕوسیتا: بێ دەنگ بە! حەز ناکەم گوێم لە ناوی ئەو خواردنانە بێت کە تۆ دڵت پێیان خۆشە. کە تۆم لێرە دوور خستەوە، دەچمە ژوورەوە. دایکم و کارەکەرەکان چاوەڕێم دەکەن. ئەم بووکە ناشیرینە، قۆڵ شکاوە، پشت دڕاوەش فڕێ دەدەم. ئینسان بە بووکی وا دزێو ناتوانێ گەمە بکا. ها بیگرە پیرەمێرد، دەشێ ئەم بووکە نەخۆشە، تێکشکاوە، حەز بە دۆستایەتی تۆ بکا.

میزەڵدانفرۆش: باش بوو لەبری پارەی میزەڵدانەکە، هیچ نەبێ ئەم بووکە دڕاوەم دەست کەوت. ئەها ئەوە کیژۆڵەیەک هات. خۆ ئەوە (پاکا)یە، کچی ژنە چێشتکەرەکە. پاکای ژیکەلە چۆنی؟ ئەوە بۆ کوێ دەچی؟

پاکا: دەچم شت بۆ دایکم دەکڕم.

میزەڵدانفرۆش: پاکا، ئەم بووکەشووشەیەم لێ ناکڕی؟ ها تەماشای کە! تەنیا بە دوو پسێتا.

پاکا: ئەمە خۆ دڕاوە، زۆر پیسیشە.

میزەڵدانفرۆش: ڕاستە سەری شکاوە، بەڵام پرچەکانی جوانن. ڕاستە پشتی دڕاوە، بەڵام ئەوە کەی گرنگە؟ ڕاستە ژیان لە قۆڵیدا نەماوە، بەڵام خۆشەویستی و ژیری، ژیانی پێ دەبەخشنەوە. بە داخەوە من پیر بووم، چاوم کز بووە و دەستم دەلەرزێ، دەنا خۆم چاکم دەکردەوە. بە پسێتایەک بیبە، باشە؟

پاکا: ئەگەر من لێت نەکڕم چی لێ دەکەی؟

میزەڵدانفرۆش: بۆ ئاسمانی دەنێرم. ئاخ، بەڵام سەفەری بەرەو ئاسمانی ئەم بووکەشووشەیە، هێندە ئازارم دەدات، ئەوەندە نائومێدم دەکات، ناچار دەبم بە خوڕ بۆی بگریم. ئاخر نێوان ئەستێرەکان زۆر ساردە. ئاخر نێوان هەورە ڕەشەکان زۆر تاریکە. لە ئاسمان نە منداڵ هەیە، نە نەخۆشخانە. تەنانەت تاقە پلاستەرێکیشی لێ نییە. دڵنیام ئەم بووکەشووشەیە دەمرێت. ماڵئاوا بووکەکەم.

پاکا: پەلە مەکە! ها ئەوە پسێتایەک.

میزەڵدانفرۆش: ئەدی هیچ بۆ دایکت ناکڕی؟

پاکا: ئەمڕۆ نان و ئاو دەخۆم.

دیمەنی دووەم

پاکا لایلایە بۆ بووکەکە دەکا:

بنوو بووکە دڕاوەکە
بنوو بووکە بێ چاوەکە
نە خۆر دەبینی نە زەریا
کەس وەکو من بۆت نەگریا
گریام بۆ خەندەی تۆراوت
بۆ شان و قۆڵی شکاوت
بنوو خەونی خۆش ببینە
سبەی دایە
دەتبا بۆ لای
هەرچی وەستای
دەست ڕەنگینە،
بنوو خەونی خۆش ببینە.

* * *

پێڵاودروو: من پێڵاودرووم. پێڵاودروویەکی خەمناک. ئەمە دووکانەکەمە کە لەسەر شەقامی وەستا دەستڕەنگینەکانە. کچی بچووک چی دەخوازی؟

پاکا: پێڵاودرووی دلۆڤان، تۆ کە لە نێو دووکانەکتدا دەڵێی دکتۆریت و کەوشی دڕاوی پاژنە سواو، کە دێتە بەر دەستت، هێندەی بڵێی یەک و دوو، وای لێ دەکەی وەک خۆر بدرەوشێتەوە، تکایە خۆشەویستەکەی منیش چاک بکەوە!

پێڵاودروو: ئەوە جاران وابوو. هەنووکە پێڵاو هێندە خراپ دروست دەکرێ، کە جێیەکی دڕا، دەبێ فڕێی بدەی، چاککردنەوەی کەڵکی نابێ. بڕۆ کچی خۆم.

پاکا: بووکەکەم قۆڵی شکاوە، پشتی دڕاوە، تەنیا تۆ دەتوانی چاکی بکەیەوە.

پێڵاودروو: بێنە بووکەشووشەکەت! بەم ئامێرە بە جۆرێ شان و قۆڵی لە جێی خۆیان قایم دەکەمەوە، ئیدی هەرگیز نەترازێن، بەڵام ئەو قەڵبە گەورەیەی کەوتووەتە پشتی، بە من چارەسەر ناکرێ. ها ئەو پارچە پەڕۆیە ببە بۆ لای بەرگدروو، ئەو بۆت پینە دەکا، بەڵام وریای خۆت بە، بەرگدروو پیاوێکی پیسکەیە و منداڵیشی خۆش ناوێ.

* * *

پاکا: بەرگدرووی هێژا، تکایە بووکەکەم بۆ چاک بکەوە!

بەرگدرووی پیاوان: چیت دەوێ کچێ! چ دەکەی لەم ناوە؟

پاکا: بووکەکەم قەڵبەیەک کەوتووەتە پشتی و چاوەکانیشی بزر بوون، بەڵکو یارمەتیم بدەی.

بەرگدرووی پیاوان: منداڵانی مەیدانەکە پێش تۆ، لێرە

بوون، کە ڕۆیشتن، هەندێ بەکرە و دەرزی دیار نەمان. برۆ بە ڕێی خۆتەوە. (پاکا ڕاو دەنێت.)

پاکا: (دێتەوە.) من هیچم نەبردووە. تەنیا تۆی لێزان دەتوانی بووکەکەم چاک بکەیەوە.

بەرگدرووی پیاوان: ئا بێنە بووکەکەت! باشە چەند دەدەی؟ لەوە دەچێ تۆ پێت وابێ، هەموو شتێکت بە خۆڕایی دەست دەکەوێ. ناهەقیشت نییە، ئێستا هەموو شتێک بۆ منداڵان بەلاشە. کە من منداڵ بووم، هیچمان نەبوو گەمەی پێ بکەین.

پاکا: بەڵام خۆ هەر یاریتان دەکرد؟

بەرگدرووی پیاوان: من هەر بە دە ساڵی بووم بە شاگردی بەرگدروویەک. ئێمە وەختمان نەبوو بەملا و بەولادا ڕابکەین و وەک ئێستای ئێوە هەر خەریکی گەمەکردن بین.

پاکا: هیچ کەرەسەیەکی یاریتان نەبوو؟

بەرگدرووی پیاوان: مەگەر بە دار و پەڕۆ داهۆڵمان دروست کردبا. منداڵ تێر سکی خۆی نانی نەدەخوارد. ئێستا باشترە، بەڵام ئەدی بۆچی دزیم لێ دەکەن؟

پاکا: پێم خۆشە زۆرتر باسی منداڵیی خۆتم بۆ بکەی.

بەرگدرووی پیاوان: باسی چی بکەم؟ ئێمە هەمیشە برسی بووین و ژیانمان لە مەترسیدا بوو. هانێ کچی چاک، ئەوە پشتی بووکەکەت خەوشی تێدا نەما، بەڵام بۆ چاوەکانی قۆپچەی لەوانەی لای من جوانترت پێویستە. وا باشترە بچی بۆ لای بەرگدرووی ژنان، بەڵام ئاگادار بە، چونکە ژنێکی خراپە و زەحمەتە چاکەی لێ بوەشێتەوە.

بەرگدرووی ژنان: من پۆشاک بۆ ژنانی جوان دەدرووم. ئێستا خەریکی دروونی کراسێکی زیوینم بۆ ڕوسیتای دلڕفێن؛ لە بەری بکا، تەواو لە شازادە دەچێ، بەڵام تۆ بەم جلە چڵکن و دڕاوانەتەوە، چیت دەوێ؟ دەست لەو قوماشانە نەدەی، با پیس نەبن.

پاکا: بەرگدرووی دلۆڤان، هاتووم بۆ چاو، بۆ بووکەکەم.

بەرگدرووی ژنان: بۆ ئەو کۆنەبووکە پیسە؟

پاکا: بەرگدرووی پیاوان و پێڵاودروو برینەکانی بووکەکەمیان سارێژ کرد.

بەرگدرووی ژنان: ئینسان دەتوانی شوێنێکی پینە بکا، یان جێیەکی چاک بکاتەوە، بەڵام هەرگیز نابێتەوە بە بووکەکەی جاران. گەنجێتی هەرگیز بۆ کەس ناگەڕێتەوە. کچی بچووک بە هیوای لە داهاتوودا ببی بە چی؟

پاکا: نازانم.

بەرگدرووی ژنان: کە منداڵ بووم خەوم بەوەوە دەبینی، ببم بە دکتۆر. پێمەکەنە!

پاکا: پێناکەنم.

بەرگدرووی ژنان: بەڵام لە گوندەکەی خۆمان کە دەمگوت، دەمەوێ ببم بە دکتۆر، پێم پێدەکەنین؛ چونکە سەر بە خێزانێکی هەژار بووم. ئەوەتا بووم بە بەرگدرووی ژنان و لە بری ئەوەی برینی هەژاران بدوورمەوە، جل بۆ دەوڵەمەندان دەدرووم.

پاکا: بۆ بووکەکەی من، تۆ تاقە دکتۆری. تەنیا تۆی مەزن دەکاری توانای بینینی پێ ببەخشییەوە.

بەرگدرووی ژنان: گوتت من دکتۆرم. بۆ نا؟ ئا بێنە بووکەکەت با بزانم لێدانی دڵی ئاساییە. پێ دەچێ نەخۆشییەکەی سەخت بێ، بەڵام پاکا گیان چونکە من لێرەم، هیچ ترست نەبێ. باش بوو زوو ئەم بووکە نەخۆشەت بۆ لای من هێنا. هەر ئێستا بەنگی دەکەم، دەیخەوێنم و جووتێ چاوی جوانی پێ دەبەخشم.

ئادەی تکایە بەنگ، پلاستەر و لۆکەم بۆ بهێنن! زۆر سوپاس.

دوو قۆپچەی سپی مرواری ئاسا و دوو قۆپچەی دیکەی بچووکی پیرۆزەییشم پێویستە. دەست خۆش.

ئەدی کوا نەشتەر و دەرزی و داو؟ سوپاس.

هەر ئێستا لەو پارچە قوماشە گرانبەهایە، کراسێکی جوانیشی بۆ دەکەم.

فەرموو ئەوە بووکەکەت. ئێستا بە تەواوی چاک بووەتەوە.

پاکا: زۆر سوپاس بەرگدرووی دلۆڤان.

بەرگدرووی ژنان: بەڵام پرچیشی کورتە و دزێو؟ پێویستی بە قژێکی جوان و درێژ هەیە. بچۆ بۆ مەیدانەکە. لەوێ وەستایەک هەیە بەرگی نوێ دەگرێتە قەنەفەی کۆن، خەیاتەی لە هەموو ڕەنگێ هەیە، بەڵام ئاگادار بە، حەزی لە قۆشمەیە.

وەستا: وەرە کچی خۆم، بزانم چیت دەوێ.

پاکا: هاتووم بۆ قژ، بۆ بووکەکەم.

وەستا: دەتناسم، تۆ پاکای، کچی ژنە چێشتکەرەکەی خانووە گەورەکە. ڕاستییەکەی یارمەتیشت دەدەم. ئادەی کوا بووکەکەت، با سەیرێکی بکەم. بوەستە با چاکترین کەتیرە و نایابترین خەیاتە بهێنم، هەر ئێستا بۆت دەکەمە خاوەنی جوانترین قژ، بەڵام تا کەتیرەکە تەواو وشک نەبێتەوە، قژی شانە نەکەی.

پاکا: زۆر سوپاس وەستای دلۆڤان.

وەستا: پاکا.

پاکا: بەڵێ.

وەستا: سلاوم هەیە بۆ دایکت. پێی بڵێی، باشە؟

پاکا: ئم.

وەستا: لە بیرت نەچی پێی بڵێی.

پاکا: بیرم ناچێ. ئێستا دەبێ دارتاشێک بێشکەیەکی باش بۆ بووکەکەم بکا. نا بێشکەم ناوێ، قۆڵەکانمی بۆ دەکەم بە لانک.

* * *

چیرۆکبێژ:
بووکەشووشەی جارانی زوو پشتگوێ خراو
ئێستا شادە بە ئامێزی

کیژێ لە گوڵ و خۆرەتاو.
کیژە گەمەی لەگەڵ دەکا
خواردن ئامادە دەکا بۆی
هەمیشە ئاگای لێیەتی
دەیپارێزێ وەک چاوی خۆی،
ناخی پڕ دەکا لە شادی
خەندە بۆ لێوانی دێنێ
باسکی دەکا بە سەرینی
بە لایلایە دەیخەوێنێ.
بووک دایکی خۆی چنگ کەوتووە
لە جۆلانەی قۆڵەکانیدا نووستوە.

دیمەنی سێیەم

دایکی ڕوسیتا: یەک، دوو، باز! یەک، دوو، باز! ئاوا بوەستە گوڵە گچکەکەم. پشتت با ڕێک بێت. لاقت ڕاکێشە، مەینووشتێنەوە! ئاوا.

ڕوسیتا: باشە دایە گیان.

دایکی ڕوسیتا: یەک، دوو، باز! یەک، دوو، باز!

ڕوسیتا: ئای!

دایکی ڕوسیتا: دەبێ لەشت نەرم بێ. ئاوا! ئێستا هەستەوە، با لەسەر مەشقکردن بەردەوام بین. ئەگەر جوان فێری بالێ ببی، باوکت زۆری پێ خۆش دەبێت و شانازیت پێوە دەکا.

ڕوسیتا: کەی بابە دێتەوە؟

دایکی ڕوسیتا: ئەم ئێوارەیە.

ڕوسیتا: ئۆخەی بابە دێتەوە.

دایکی ڕوسیتا: منیش زۆرم پێ خۆشە کە دێتەوە.

ڕوسیتا: دایکە فێربوونی ئەم سەمایە ئاسان نییە.

دایکی ڕوسیتا: نائومێدم مەکە. تۆ دەڵێی بابە ئەمجارە چیت بۆ دەهێنێ؟

ڕوسیتا: نازانم، بەڵام هەر چیم بۆ بهێنێ، هەر پێم خۆش دەبێ.

دایکی ڕوسیتا: خوازیاری دیارییەکەت چی بێ؟

ڕوسیتا: بووکەشووشەیەک. بووکێکی زۆر جوان.

دایکی ڕوسیتا: ئەدی باوکت بووکێکی جوانی لە ڕۆماوە بۆ نەهێنای؟

ڕوسیتا: بەڵێ، بۆی هێنام.

دایکی ڕوسیتا: ئادەی لە کوێیە؟

ڕوسیتا: هەر چییەکم بۆ بهێنێ، هەر پێی دڵخۆش دەبم. هاتنەوەی باوکم، دیاریشی پێ نەبێ، هەر مایەی شادیمە.

دایکی ڕوسیتا: دەڵێم بووکەکەت لە کوێیە؟

ڕوسیتا: شکا، فڕێم دا.

دایکی ڕوسیتا: ئەو بووکە جوانە چۆن شکا؟ دایە مەمخەڵەتێنە.

ڕوسیتا: یاریم لەگەڵ دەکرد، شکا.

دایکی ڕوسیتا: دیسان دایە نائومێد دەکەی. بابە بزانێ ئەو بووکە جوانەت فەوتاندووە، ئاخۆ چی بڵێ؟ بیرت لەوە نەکردەوە کە دەشێ بابە دڵگران ببێ؟

ڕوسیتا: بمبەخشە، دایە گیان.

دایکی ڕوسیتا: مەسەلەکە تەنیا ئەوەیە، تۆ زۆر نازت پێ دراوە. تۆ بۆچی هێندە بێ هەستی؟ بۆچی بەهای پارە نازانی؟ سزات ئەوەیە: خەرجیی هەفتانە وەرناگری، تا بووکەکە نەهێنیتەوە. بە بابەش دەڵێم کە دیارییە جوانەکەیت فڕێ داوە.

ڕوسیتا: نا، بە بابە مەڵێ!

دایکی ڕوسیتا: ئیتر ئەم گوێ بە هیچ نەدانە بەسە. ئەگەر خۆت چاک نەکەی، ئیدی کچی من نیت. دە هەستە بڕۆ بووکەکەت بهێنەوە.

دیمەنی چوارەم

پاکا: هاوڕێ شیرینەکەم وەرە لەسەر ئەژنۆم دابنیشە و گوێم لێ بگرە. ئەم ئێوارەیە دەستبەتاڵم، ئیش ناکەم، تێدەگەی؟ خانم دەیویست چێشت لێ بنێم، بەڵام پێم گوت: خانم گوێ بگرە، هەموو ئێوارەیەک شیوتان بۆ لێ دەنێم و ئێوە لەگەڵ کچە بچووکەکەتاندا پێکەوە نان دەخۆن، کەچی کچە بچکۆلانەکەی خۆم کە ناساغیشە بە تاقی تەنیا ڕاکشاوە. خانم گوتی: باشە دەتوانی لای کچە بچووکەکەی خۆت بیت و بگرە ئەوە دە پسێتاش شتێکی بۆ بکڕە، دڵی پێی خۆش دەبێ. بۆیە ئێستا لای تۆم و چی بخوازی، ئەوە دەکەین. لە ماڵەوە دابنیشن و خەریکی خوێندنەوە بین؟ شتێکی خۆش بخۆین و زوو لێی پاڵ کەوین؟ حەزت لەوەش نییە؟ بچین بۆ سینەما؟ بۆچی دەڵێی نا؟ خۆ دەتوانی! دێیت: دە باشە با کراسە تازەکەت لەبەر بکەم.

ڕوسیتا: ئەو کچە کێیە؟ هەرگیز نەمدیوە. ئا ئا خۆ ئەوە پاکایە، کچی چێشتکەرەکە! ئەوە چۆن توانیویەتی بووکێکی وا جوان بکڕێ؟ پاکا، ئەوە تۆی؟ بووکێکی چەند جوانت هەیە!

میزەڵدانفرۆش: کچینە چۆنن؟ سەرنج بدەن، میزەڵدانێکی زۆر سەیرم پێیە. هەر لە کەروێشکێکی دڵخۆش دەچێ. پێشتر هەرگیز میزەڵدانی وام نەفرۆشتووە.

پاکا: ڕاست دەکا، زۆر جوانە، بەڵام بۆچی ئاوا بە سەرسامییەوە چاوت بڕیوەتە بووکەکەم؟

ڕوسیتا: دەتوانم تەوقەی لەگەڵ بکەم؟ ئای کە جوانە! با گەمەی لەگەڵ بکەین.

پاکا: باشە منیش پێم خۆشە دووقۆڵی یاری لەگەڵ بووکە نازدارەکەم بکەین.

ڕوسیتا: بەڵام ئەوە بووکەکەی منە، دەی خێرا بمدەرەوە!

میزەڵدانفرۆش: ئۆی ئۆی.

پاکا: بووکی خۆمە.

ڕوسیتا: درۆدەکەی، بووکی منە.

پاکا: مامەی میزەڵدانفرۆش دەزانێ کە بووکی منە.

میزەڵدانفرۆش: ئۆی ئۆی.

ڕوسیتا: میزەڵدانفرۆش دەزانێ کە بووکی منە و دەشزانێ چۆنم لە کیس چوو.

میزەڵدانفرۆش: ئۆیۆیۆی. کچینە ئەمە ئەوپەڕی نەگبەتییە. پێویستمان بە دادوەرێک دەبێت.

کۆنەکۆکەرەوە: خانمان، ئاغایان، سڵاوتان لێ بێت و ڕۆژتان باش. من کۆنەکۆکەرەوەم. هەرچیتان لێ زیادە و بە کەڵکتان نایە، بیبەخشن بە من. قوتوو بێ، شووشەی بەتاڵ بێ، جلی کۆن، قەنەفەی شکاو، تەنانەت کەوشی دڕاویش. هێژایان هیچی کۆنتان هەیە؟

میزەڵدانفرۆش: تەنگوچەڵەمەیەکمان هەیە.

کۆنەکۆکەرەوە: گەرچی خۆم خەم و خەفەتم هەیە، وەلێ هەر پێم خۆشە لە نزیکەوە ئاگاداری تەنگوچەڵەمەی کەسانی دیکەش بم. باوەڕ بکەن مەبەستم یارمەتیدانی خەڵکییە، نەک ئەوەی حەزم لێ بێ لە هەموو دیزەیەکدا ئەسکوێ بم.

میزەڵدانفرۆش: ئایا کاکی کۆنەکۆکەرەوە لە بواری یاسا و دادگاییکردندا هیچ شارەزاییەکی هەیە؟

کۆنەکۆکەرەوە: بڕوات هەبێ، هەرچی کون و کەلەبەری یاسا هەیە، هەمووی شارەزام. کێشەکەی ئێوە چییە؟ کەسێک بێ خانە و لانەیە؟ باوکێک حاشای لە منداڵەکەی کردووە؟

میزەڵدانفرۆش: منداڵێک دوو کەس خۆیان کردووە بە خاوەنی. ئەم دوو کیژە هەردووکیان خۆیان بە دایکی ئەو بووکە دەزانن. ئامادەی ببی بە دادوەر و دایکە ڕاستەقینەکە دەستنیشان بکەی؟

کۆنەکۆکەرەوە: بەڵێ ئامادەم.

میزەڵدانفرۆش: ئەدی ئێوە کچینە، بە دادوەریی ئەم پیاوە هەقبێژ و هۆشمەندە قایلن؟

پاکا: من ئەم کۆنەکۆکەرەوەیە کە <جولیان>ی ناوە و هەمیشە ڕووی خۆشە وەک دادوەر پەسەند دەکەم.

ڕوسیتا: تۆ ئەو کۆنەکۆکەرەوەیەی کە هەفتەی جارێ لە دەرگای پشتەوە دێیت و هەواڵی ئەو شتومەکانە دەپرسی کە ئیدی ئێمە کەڵکیان لێ نابینین؟

کۆنەکۆکەرەوە: من ئەوم، کچی جوان.

ڕوسیتا: هەمیشە شتێکیشت هەر دەست دەکەوێ؟

کۆنەکۆکەرەوە: هەمیشە خانمە بچکۆلەکە.

ڕوسیتا: منیش وەک دادوەر پەسەندی دەکەم.

کۆنەکۆکەرەوە: کەواتە دەبێ سوێند بخۆن، کە ڕاستی دەڵێن و بێجگە لە ڕاستی هیچی دیکە ناڵێن و ملکەچی بڕیاریشم دەبن.

ڕوسیتا و پاکا: سوێند دەخۆین.

کۆنەکۆکەرەوە: بووکەشووشەکە هی کێیە؟

ڕوسیتا: هی منە.

پاکا: هی منە.

ڕوسیتا: هی منە.

پاکا: هی منە.

کۆنەکۆکەرەوە: ناکرێ هی هەردووکتان بێ. ئێوە سوێندتان خوارد کە ڕاستی بڵێن. بیر بکەنەوە. بووکەکە بە ڕاستی هی کامتانە؟

پاکا: هی منە.

ڕوسیتا: هی منە.

پاکا: هی منە.

ڕوسیتا: هی منە.

کۆنەکۆکەرەوە: لە بارودۆخێکی ئاوا خراپ و نالەباردا، دادوەری ڕاستەقینە دەبێ چی بکا؟ دەتوانی بیسەلمێنی کە بووکی تۆیە؟ هیچ بەڵگەیەکت هەیە؟ بۆ نموونە پسوولەی کڕینەکەی.

ڕوسیتا: باوکم لە ڕۆما بە دوو هەزار لیرە بۆی کڕیم. کەسێکی زۆر گرنگیش شایەتیم بۆ دەدا.

کۆنەکۆکەرەوە: دەبا بێت شایەتی بدات.

دەرگاوان: من پیاوێکی گەلێ گرنگم. دەرگاوانێکی زۆر باشم. بەو پەڕی ڕاستگۆییەوە، بە شەرەفم سوێند دەخۆم کە لە ڕۆژی لەدایکبوونی ئەو بووکەشووشەیەدا ئامادە بووم.

کۆنەکۆکەرەوە: تکایە ڕوونتر قسە بکە!

دەرگاوان: لە بیرمە ڕۆژێکی پاییز بوو. بە ئیشێک بەرەو لای ڕوسیتای جوان بەڕێوە بووم، گوێم لێ بوو قیژاندی، لە درزێکەوە سەیرم کرد، دیتم ڕوسیتا خەریکی کردنەوەی سندووقێکە، بەو ناونیشانەی دەستیشی چووبوو بە بزمارێکدا. کە چوومە پێشترەوە، بینیم ڕوسیتا ئەو بووکەی لە سندووقەکە دەرهێنا. هیچ گومانم لە قسەکانی خۆم نییە و گەر دەخوازن لەژێریانەوە ئیمزاش دەکەم.

کۆنەکۆکەرەوە: ئەدی پاکا، تۆ لەو بارەیەوە چی دەڵێی؟

پاکا: من دەڵێم بووکی خۆمە. بووکێکی دڕاوی پشتگوێخراو بوو، ئەوە من بووم، ئامێزی پڕ لە ئەوینم بۆ کردەوە و سەرلەنوێ ژیانم پێ بەخشییەوە. دەبێ ئەوەش بڵێم، ئەگەر چەندان وەستای کارامە دەستی یارمەتییان بۆ درێژ نەکردبا، چاک نەدەبووەوە. ئەوە من بووم لە سەرما پاراستم، جلی ژێرەوە و گوڵ و تەوقەم بۆ کڕی. ئەگەر کەسێ ویستبای ئازاری بدا، خۆم لەسەر بە کوشت دەدا. هەر بۆیە کۆنەکۆکەرەوەی بەڕێز، نا ببوورە، دادوەری هێژا، بە دڵنیاییەوە دەڵێم، بووکی منە.

کۆنەکۆکەرەوە: بەڵێ، بەڵێ. دەبێ بیر لە داهاتووی بووکەکە بکەینەوە. دادە ڕوسیتا ئەگەر بووکەکە بدرێت بە تۆ، چۆن مامەڵەی لەگەڵ دەکەی؟

ڕوسیتا: بۆ بووکەکە وا باشترە لای من بێ. تەختی نووستنی باشی بۆ دەکڕم، لە سەر دۆشەکی نەرم دەیخەوێنم و

هاوینان بە پۆپەشمینی ئاوریشم و زستانان بە پەتووی خوری دای دەپۆشم. دەبێتە خاوەنی دۆلابێ جلی جوانی نایاب، نەک تەنیا ژێرکراسێکی کۆنی زەردباو. فێری سەمای بالێ و لێدانی پیانۆ دەبێ، نەک بە کووچە و کۆلاناندا بسووڕێتەوە و پیس و پۆخڵ ببێ.

کۆنەکۆکەرەوە: ئەدی پاکا تۆ چی پێ دەبەخشی؟ وەڵام نادەیەوە؟ باشە شایەتت هەیە کە بووکی تۆیە؟

پاکا: میزەڵدانفرۆش تۆ شایەتی بدە و بیگێڕەوە. بە دادوەر بڵێ چەند بە دەست پۆشتە کردنەوەیەوە ماندوو بووم و چۆن ژیانی خۆم بۆ خزمەتکردن و ئاگالێبوونی تەرخان کرد.

میزەڵدانفرۆش: باشە کچی خۆشەویستی خۆم. من ئاگادار بووم، تۆ باوەشی پڕ لە سۆز و بەزەیی خۆت بۆ ئەو بووکە فەرامۆشکراوە کردەوە و هێندە بایەخت بە پەروەردەکردنی دا، هەر تەواو وەک هی خۆت بێت، بەڵام سەبارەت بەوەی بە گوێرەی یاسا کێ دایکی ڕاستەقینەی بووکەکەیە، من ناوێرم بیروڕای خۆم دەرببڕم.

کۆنەکۆکەرەوە: کەواتە بۆ یەکلاییکردنەوەی ئەم کێشەیە، تاقە ڕێگا، هانا بردنە بۆ ئەو تاقیکردنەوەیەی کە بە بازنەی دەباشیر بەناوبانگە. با دایکەکان خۆیان منداڵەکە لە بازنەکە بهێننە دەرەوە، ئیدی ساغ دەبێتەوە، کێ دایکی ڕاستەقینەیەتی. من ئەمە یەکەم جارە، پەنا بۆ ئەو ڕێگاچارەیە ببەم.

ئێستا من زۆر بە وریاییەوە بەم پارچە دەباشیرە، کە ئەم بەیانییە دۆزیمەوە، بازنەیەکی بچووک دەکێشم. بووکەکە ئا لێرەدا، لە ناوەڕاستی بازنەکەدا دادەنێم. ڕوسیتا تۆ دەستی ڕاستی بووکەکە دەگری، پاکا تۆش دەستی چەپی. ئەوی هێندە بەهێز بێ، بتوانێ ڕای بکێشێتە دەرەوەی بازنەکە، دایکی ڕاستەقینەی بووکەکەیە.

دەرگاوان: دەبێ ئەم دادگاییکردنە ڕابگیرێت. پاکا چونکە لەسەر ئیشکردن، بە تایبەتی عەردی ژوور سڕین، ڕاهاتووە، بۆیە ئەو قۆڵە لاوازانەی هێزێکی زۆریان لە نێو خۆیاندا حەشار داوە.

کۆنەکۆکەرەوە: بەڵام ڕوسیتاش بەردەوام خەریکی جومناستیکە. وتوویژ تەواو. تکایە بێدەنگی. دەست پێ دەکەین. ڕاکێشە! پاکا، تۆ هیچت نەکرد! بۆچی هیچت نەکرد؟

پاکا: من بۆ ئەوە بووکەکەم چاک نەکردبووەوە کە دیسان لەتوپەت بکرێتەوە.

کۆنەکۆکەرەوە: ئێستا تاقیکردنەوەکە کۆتایی هات. ڕوسیتا توانی بووکەکە لە بازنەکە بهێنێتە دەرەوە.

دەرگاوان: داواکارم مۆڵەتم بدەن، بچمەوە بە لای ئیشی خۆمەوە؟

کۆنەکۆکەرەوە: داخوازییەکەت بەجێیە. شاهێد دەتوانێ بڕوا.

پاکا: وا مەیگرە! ئاخر هێشتا زۆر ناسکە! نەک ئازاری پێ بگا.

ڕوسیتا: بووکی خۆم نییە؟

پاکا: بە هەر حاڵ، وریای بە!

کۆنەکۆکەرەوە: گەرچی هەموو ڕێساکانی تاقیکردنەوەکەم ڕەچاو کرد، وەلێ هێشتا شتێک ناجۆرە. ڕاستە گوتراوە: با دایکەکان خۆیان منداڵەکە لە بازنەکە بهێننە دەرەوە، ئیدی ساغ دەبێتەوە، کێ دایکی ڕاستەقینەیەتی، بەڵام شتێک هەیە، من تێی ناگەم. دەبێ تاقیکردنەوەکە دووبارە بکەینەوە. پاکا و ڕوسیتا، دەبێ دیسان تاقیتان بکەمەوە.

ڕوسیتا: بەوپەڕی خۆشییەوە. ڕاکێشە!

میزەڵدانفرۆش: پاکا دە بووکەکە ڕاکێشە! پیشانی بدە کە تۆش دەتوانی ڕای بکێشی.

پاکا: نا.

کۆنەکۆکەرەوە: هێژایان ئێستا من لە تاقیکردنەوەی بازنەی دەباشیر تێگەیشتم. مەسەلەکە ئەوە نییە، کێ بەهێزترە و دەتوانێ منداڵەکە بۆ لای خۆی ڕابکێشێ، بەڵکو ئەوەیە، کێ زۆر بە تەنگ منداڵەکەوە دێت؟ کێ دڵۆڤانترە و پەلی منداڵەکە، بۆ ئەوەی ئازاری پێ نەگا، بەردەدا؟ دایکی ڕاستەقینە هێزی بۆ پاراستنی منداڵەکەی دەخاتە گەڕ، نەک بۆ ئازار پێ گەیاندنی. بۆیە من کە جولیانی کۆنەکۆکەرەوەم، بڕیارم دا، بووکەکە بدرێ بە پاکا.

پاکا: وەرە بووکە فریشتە ئاساکەم. دوای ئەم هەموو هەرایە، لە نێو جۆلانەی دڵمدا سەرخەوێ بشکێنە!

میزەڵدانفرۆش: ڕوسیتا: ئارام ببەوە! تۆ خۆت کۆنەکۆکەرەوەت وەک دادوەر پەسەند کرد.

ڕوسیتا: دایە، دایە.

کۆنەکۆکەرەوە: هەنووکە پاکای جوان، چونکە من پیاوێکی بە ئەزموونم، پێشنیار دەکەم، چی زووترە خۆت بکەی بەو کۆڵانەدا و بزر بیت، بەڵام پێویست ناکا، هەڵێی. ئاخر دڵنیام دەوڵەمەند تەنیا ئەو وەختە بڕیاری دادگا پەسەند دەکا، کە لە قازانجی خۆی بێ. سەرکەوتوو بێ، پاکای ژیکەڵە، چونکە پیاوێکی خاوەن ئەزموونم، هەر ئێستا خۆشم لەم ناوە دوور دەکەومەوە.

سەرچاوە

....

Barnens Pjäsbok, Siv och Gertrud Widerberg, En bok för alla, s. 87 _ 98 Smedjebacken 1997

سەرنج: ئەم شانۆنامەیە بە سووکە دەستکارییەکەوە وەرگێڕدراوە.